

**TÜRKÇEDEN BULGARCAYA GEÇEN SÖZCÜKLER KONULU SÖZLÜKLER
VE
BENZERLERİ KAYNAKÇASI**

Bülent Ağaoğlu

24.07.2016

İçindekiler

KİTAPLAR	3
TEZLER	5
MAKALELER	6
Başka kaynakçalar	11

KİTAPLAR

Acaroğlu, M. Türker : **Türkçeden Bulgarcaya geçen kelimeler sözlüğü = A dictionary of Turkisms in Bulgarian** / M. Türker Acaroğlu ; M. Türker Acaroğlu. Edirne: Trakya Üniversitesi, 2016. xxix, 481 s. ; Şc 24 cm. Trakya Üniversitesi Yayın No ; 175. Varyantlarıyla birlikte yaklaşık 15.000 kelime içerir.

Acaroğlu, M. Türker: **Bulgarların aldığı Türkçe adlar ve soyadları sözlüğü**. Ankara: Kültür Bakanlığı, 1999. [TA]

Acaroğlu, M. Türker: **Bulgaristan'da Türkçe Yer Adları Kılavuzu**. Eklerle 2. Basım. Ankara: Türk Tarih Kurumu, 2006. (İlk basımı: 1998, Ankara, Kültür Bakanlığı). [TA]

Bulgarcaya Türkçeden ve Türklerden geçen sözcükler, Sofya, T.C. Sofya Büyükelçiliği, 1989, 40, 3.7.73 s., çoğaltma.

Entsiklopedičen rečnik na čujdite dumi v bilgarskiya ezik, Sofya, Mag-77, 1996, 80, 1.248 s., ciltli. (II. Bölüm: Silueti na vidnite obştestvenitsi i kulturni deytsi, Bulgar dilindeki yabancı sözcüklerin ansiklopedik sözlüğü, Türkçe sözcükleri de içerir.)

Gaberov, İvan : **Reçnik na Çujdite Dumi v Bilgarskiy**, Sofia , 1998. 1998 yılında yayınladığı “Reçnik na Çujdite Dumi v Bilgarskiy/ Bulgarcadaki Yabancı Sözcük Sözlüğü”nde Bulgarcada 3548 Türkçe kelimenin günümüzde kullanıldığını ifade etmektedir (Karadağ 2009, 201)”

http://turkishstudies.net/Makaleler/2117980267_2_iyiyolfatih-kesmeciahmet_t.pdf/ İvan Gaberov,

Grannes, Alf, Kjetil Ra Hauge, and Hayriye Suleymanoglu (2002): **A Dictionary of Turkisms in Bulgarian**. Oslo: Novus Verlag (Instituttet for Sammenlignende Kulturforskning)

<http://trove.nla.gov.au/work/33429976?q&versionId=41072420> /hakkında:

<http://mahimahi.uchicago.edu/media/faculty/vfriedm/Rev059Friedman03.pdf>

İkonomov, Nikolay: **Balkanska Narodna Mıdrost: Usporeditsi na Bilgarski, Sıbski, Turski, Rumınski, Grıski i Albanski Poslovitsi i Pogovorki**, BAN Yayınevi, Sofiya 1968. (Balkan halk hikmeti: Bulgar, Sırp, Türk, Rumen, Rum/Yunan ve Arnavut atasözleri ve deyimlerin paralelleri. Bunların toplamı 6.668’i, kimi deşikelerle birlikte 7.500’ü bulur). [TA]

Karağaç, Günay : **Verintiler Sözlüğü”** <http://www.dr.com.tr/Kitap/Turkce-Verintiler-Sozlugu/Gunay-Karaagac/Egitim-Basvuru/Sozluk/urunno=0000000515323/>

https://tr.wikipedia.org/wiki/T%C3%BCrk%C3%A7enin_verintileri/

http://www.dilarastirmalari.com/files/Dil_Arastirmalari_sayi03_Tanitma_Ercilasun_147_149.pdf/

<http://www.uludagsozluk.com/k/turkce-verintiler-sozlugu/>

Krasteva, V. : **Речник на турцизмите в съвременния български печат (Dictionary of the Turkisms in the Contemporary Bulgarian Press)**. Sofia, 2000.

Kristeva, Vesela: **“Turtsizmite v Syvremennata Publitsistična Reç Kato Obekt na Sotsiolingvistično İzsledvane”**, Problemi na sotsiolingvistikata, Sofiya 1997. (Çağdaş Basın Dilinde Türkçe Sözlükler). [TA]

Kristeva, Vesela : nın doktora tezi olarak hazırladığı ve daha sonra kitap halinde basılan **“Tilkoven Reçnik na Turtsizmite v Bilgarskiya Ezik s İlüstrativen Material ot Literaturata, Folkloru, Presata, Radioto i Televiziyata**. Skorpio vi, Sofia, 2003.” (Bulgar Dilindeki Türkçe Kelimelerin Açıklayıcı Sözlüğü) 100 isimli eseri özellikle 1991 yılından itibaren Modern Bulgar basını ve televizyonunda kullanılan Türkçe kelimeler ile ilgili yapılmış son derece önemli bir çalışmadır.” (İçinde: ABİDİN KARASU 2010: Çağdaş Bulgar dilindeki Türkçe kelimeler Bulgarca-Türkçe ortak söz varlığı) / (Çağdaş Bulgar Yazını, Halkbilimi, Basını, Radyo ve Televizyonunda Türkçe Kelimeler Sözlüğü'nün önsözünden: “...Türkçe kelimelerden birçoğu, Bulgarca anlamdaşlarından çok daha uyumlu ve renklidir.”) . [TA]

Mladenov, Stefan: **Reçnik na Çujdite Dumi v Bilgarskiya Ezik**, Yeni Basım, Vek 22 yayınevi, Sofiya 1992. (Bulgar Dilindeki Yabancı Sözcükler, III. Basımı 1947). [TA]

Rasiev, Turhan: yakında çıkmasını beklediği **'Bulgarca'da Türkçe Menşeiili Kelimeler'** kitabında 6 bin sözcüğün yer aldığını belirtiyor. "Bulgarca'daki Türkçe kelimeler kitabı hazır. Kitapta yaklaşık 6 bin civarında kelime bulunuyor" diyen Rasiev... (23.12.2010).

<http://www.dunyabulteni.net/haber/140496/bulgarcada-6-bin-turkce-kokenli-kelime-var>

Rollet, Jacques: **Les Turcimes en Serbocroate, Bulgare, Grec, Roumain et Horgrois, Cahiers du Bosphore XVIII**, Edit,ons Isis, İstanbul, 1996. (Sırp, Hırvat, Bulgar, Rum/Yunan, Romen ve Macar Dillerindeki Türkçe Sözcükler). [TA]

Saljakov, Petko : **Bilgarski Etimologixen Rexnik**, Sofia, 1962. adındaki bir Bulgar bilim adamı 1880-1890 yıllarında içinde 10.000 Türkçe kelimenin bulunduğu bir Bulgarca sözlük hazırladı. Bulgarca'da bu derecede büyük oranda Türkçe kelimenin bulunduğunu açığa çıkaran Saljakov'un sözlüğü milliyetçi gruplar tarafından büyük bir tepki ile karşılandı.28 Ancak bu sözlükle de Bulgarca üzerindeki Türk dili etkisi görüldü. Bulgar Köken Bilgisi Sözlüğü 29, [Bilgarski Etimologixen Rexnik, Sofia, 1962.] Bulgarca'ya Türk dilinden geçmiş pek çok kelime vermektedir: Bardak, djušek (döşek), iorgan (yorgan), musaka (musakka), atmaca (atmaca), armagan (armağan), acemija (acemi), veresija (veresiye). 30”

<http://www.ukid.org.tr/uploads/FCK/file/kitaplar/gora3.pdf/> Slaveykov, Petko R. : un hazırladığı sözlükte Bulgarcada kullanılan 10.000 civarında Türkçe söz göze çarpmaktadır.”

<http://bys.trakya.edu.tr/file/download/67616078/>

Yakın, Aziz, **Bulgar dilinde Türkçe kelimeler**, (“Türk kültürü”, Ankara, VII/79. ss.477-480.)

Yenisoy, Hayriye Süleymanoğlu, **Çağdaş Bulgarcada Türkçe Kökenli deyimlerin durumu**, Ankara, 1992. (Състояние на фразеологизмите от турски произход в съвременния български език (Çağdaş Bulgarcada Türkçe Kökenli Deyimlerin Durumu), Съставила: Хайрие Сюлейманоглу Йенисой, Анкара, 1992. Второ изд. Анкара, 1993.)

TEZLER

Hacı, Sadık: **Bulgarca-Türkçe sesteş sözcükler / Bulgarian-Turkish homonyms**. Ankara Üniversitesi / Yüksek Lisans / 2013 / Batı Dilleri ve Edebiyatı = Western Linguistics and Literature ; Dilbilim = Linguistics. **“Özet:** Anlam ve fonksiyonları farklı, fakat aynı ses değerlerine veya aynı yazılışa sahip olan sözcükler, bütün dillerde olduğu gibi dil içi ve diller arası şeklinde Türkçe ve Bulgarca içinde ve de iki dil arasında mevcuttur. Bu sözcüklere ?sesteş sözcükler denilmektedir. Sesteşlik, ilk başta bir dilin kendi içinde var olan ve sadece o dili ilgilendiren bir olgu olarak ele alınırken, zaman içinde diller arası alanının bir konusu olduğu, bu açıdan incelenmesi gerektiği tezi ortaya atılmış, dilbilimciler tarafından kabul görmüş ve önem kazanmıştır. Bulgarca ve Türkçe, farklı dil ailelerine ait, yapıları birbirinden oldukça uzak olmalarına rağmen yüzyıllar boyu ortak resmi dil olarak hakim olan standart Osmanlı Türkçesinden faydalanmışlardır. İşte bu konuşma dilinden Bulgarcaya geçmiş pek çok sözcüğün, zaman içinde sesteşlik oluşturduğunu görüyoruz. Buna bağlı olarak akraba dillerde olduğu gibi Bulgarca ve Türkçe arasında ortaya çıkan ve gelişen, anlamca zenginleşen pek çok sesteş sözcük günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Bulgarca-Türkçe arasındaki sesteş sözcükleri incelerken sesteşlik oluşturan ve çok sık kullanılan Bulgarcadaki edat ve bağlaç gibi en küçük birimlerin de ele alınması gerektiği fikri oluşmuştur. Türkiyeden farklı olarak Bulgaristanda söz konusu dil öğeleri ile ilgili dilbilim ve çeviribilim alanlarında değişik çalışmaları yapılmıştır. Dil içi ve diller arası sesteş sözcükler konusunda Bulgar dilbilimcilerin çalışmalarında ortaya konan genel sınıflandırmalar; eşyazımlı, eşsesli ve sesteş sözcükler olmak üzere üç guruba ayrılmıştır. Bu bağlamda, tezimizin konusu olan Bulgarca-Türkçe sesteş sözcükler, sözü edilen sınıflandırma temelinde incelenmiş ve sesteşliğin ortaya çıkış nedenlerine göre gruplandırılmıştır. Ayrıca sözü edilen dil birimlerinin çokanlamlı sözcüklerden ayırmanın önemi üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda sesteşliği ve çokanlamlılığı ayırt etmenin kriterleri üzerinde de ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Sözcüklerin anlamlarının bazen yaş farkına, meslek gruplarına, aynı zaman diliminde ve aynı coğrafyada yaşayan insanlar açısından da farklılık göstermesi mümkündür. Buna benzer farklılıklar sesteş sözcüklerin oluşmasına neden olmuştur. Söz konusu öğeler, edebi dili geliştirir ve güzelleştirir. Ancak bazen söz konusu öğeler dil içinde olduğu gibi, diller arasında da yanlış anlaşılmalara neden olabilmektedir. Bulgarca-Türkçe sesteş sözcükler, çevirilerde büyük sorunlar oluşturmuş ve oluşturmaya devam etmektedir. Bu nedenle sadece günümüz Bulgarca ve Türkçe konuşma ya da yazı dillerine ait sesteş sözcükler değil, her iki dile ait şive ve arkaik öğeler de incelenmiş ve çalışmanın en kapsamlı, son bölümünü oluşturan sözlüğün içine alınmıştır. Türkiye’de olduğu gibi Bulgaristan’da da hiçbir araştırmanın bulunmadığı iki dil arasındaki sesteş sözcükleri ilk defa bu çalışmamızda sınıflandırılıp tanımlanmıştır ve Bulgarca-Türkçe Sesteş Sözcükler Sözlüğü oluşturulmuştur.”

Karasu, Abidin : **Çağdaş Bulgar dilindeki Türkçe kelimeler Bulgarca-Türkçe ortak söz varlığı / Turkish words in the modern Bulgarian language, Bulgarian-Turkish common vocabulary / Kocaeli Üniversitesi / Yüksek Lisans / 2010 / Dilbilim = Linguistics ; Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature.**

(Özet: Tez çalışmamızda Çağdaş Bulgar Dilinde bugün yaşamaya ve kullanılmaya devam eden Türkçe kelimeleri inceledik. Bu amaçla 2008 yılında Bulgar Bilimler Akademisi Tarafından basılan “Bilgarski

Tilkoven Reçenik” isimli sözlüğü esas aldık. Sözlükte 1445 Türkçe sözcük tespit ettik. Sözcükleri ayrıntılı şekilde tematik olarak sınıflandırarak Türkçenin Bulgar dilinin hangi alanlarına kelime verdiğini belirledik. Bulgarcaya geçmiş Türkçe kelimeleri dilbilgisel, anlamsal olarak inceleyerek bünyelerinde geçirmiş oldukları değişiklikleri dikkatlere sunduk. Türkçeye mal olmuş ve Türkçe vasıtasıyla Bulgarcaya geçmiş yabancı kökenli sözcükleri de ayrıca inceleyerek tasnif ettik. Çalışmamızın sonunda elde ettiğimiz malzemeye göre, Türkçe kelimelerin bugün hâlâ Çağdaş Bulgar dilinde bütün yoğunluklarıyla yaşamaya devam etmekte olduğunu belirledik.)

Karasu, Abidin : **Tarihsel süreç içinde Balkan dillerinin Türk dili ve kültürüyle ilişkisi (Sırpça-Makedonca-Bulgarca) / The historical process of the turkish language in the connection between the Balkan**

language and culture(Serbian- Macedonian- Bulgarian) // Kocaeli Üniversitesi // Doktora // 2014 /

Dilbilim = Linguistics ; Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature. **(ÖZET:** Türk dili, en büyük etkisini Balkanlar coğrafyasında Güney Slav milletlerinin dillerine yapmıştır. Özellikle Bulgarca, Makedonca, Sırpça dillerinde bugün hala yaşamaya devam eden binlerce Türkçe kelime, şekil, yapı, kelime grubu, deyim ve atasözleri vardır. Buradan yola çıkarak, Balkan Slav dillerinden Bulgarca, Makedonca ve Sırpçadaki Türkçe kelimeler ve dilin diğer etki alanları ayrıntılı şekilde araştırılarak ortaya konulmuştur. Bugüne kadar yapılan çalışmaların en önemlileri incelenmiş, sözlük bazındaki etkinin de dışına çıkılarak alan genişletilmiştir. Tezdeki amaç Türkçenin etki alanının genişliğini göstermektir. Sadece Türkçenin verdiği kelimeler değil gramatikal olarak etkisi ve kültürel boyutuyla inceleme yapılmıştır. Çalışma sonunda görüldü ki, Türkçe kelimeler Balkan dillerinde bütün yoğunluğuyla yaşamaya devam etmektedir. Sayıları azalsa da onlar hala Balkan dillerinin en önemli alıntı unsurları durumundadır. Altı asra yakın temas halinde bulunan Balkan dilleri ve Türkçe, daha uzun asırlar birbiriyle ilişki halinde olacağı ve Türkçe kelimelerin Balkan dillerinde yaşamaya devam edeceği şimdiden söylenebilir. Anahtar kelimeler: Balkan Dilleri, Alıntılar, Bulgarca, Makedonca, Sırpça, Türkçe, Balkanlar)

MAKALELER

Acaroğlu, M. Türker, Bulgarcaya geçen Türk atasözleri, (“**Ülkü**”, Ankara, 3. Seri, 1114, Şubat 1948, ss.24-25.

Acaroğlu, M. Türker, Dilimiz eşsizdir, Macar ve Bulgar dillerindeki Türkçe sözler (“**Kaynak**” Halkevi Dergisi, Balıkesir, Ekim 1935.)

Acaroğlu, M. Türker: “Bulgarcaya geçen Türk atasözleri’ne ekler”. **Bulgaristan Türkleri Üzerine Araştırmalar**, cilt II. İstanbul: 2007. 96-97ss. [TA]

Acaroğlu, M. Türker: “Bulgaristan’da Türkçe Yer Adlarının Kökeni ve Anlamı”. **Bulgaristan Türkleri Üzerine Araştırmalar**, cilt II. İstanbul: 2007. 80-90ss. (Türk Tarih Kurumu’nca düzenlenen XV. Türk Tarih Kurumu Kongresi’ne sunulan bildiri, Ankara, Eylül 2006). [TA]

Acaroğlu, M. Türker: “Bulgar Yazarı Yordan Yovkov’un Yapıtlarında Türkçe Sözcükler”. **Güncel Sanat**, Alanya/Antalya, Ekim 2012, IV/20, s.65-68ss. (Ayrıca bkz.: Günyüzü, Lüleburgaz/Kırklalari, 19-25 Temmuz – 9-15 Ağustos 2012, II/55-58, s.15). [TA]

Acaroğlu, M. Türker (haz.): “Türkçeden Bulgarcaya geçen sözcükler” (yayınlanmamış makale). [TA]

Bayraktar, F. Sibel – Aydanur Dağdeviren: Türkçeden Bulgarcaya Geçen Sözcüklerdeki Anlam Değişmeleri Üzerine Bir Deneme. **Balkan Araştırma Enstitüsü Dergisi**, Cilt/Volume 4, Sayı/Number 1, Temmuz/July 2015, ss. 1-18. [TA]

Bobçev, S.S.: “Bilgarsko Obiçayno nakazatelno pravo”. **Sbornik za narodni umotvoreniya i Narodopis**, Sofya 1927, sayı: 38, 33-40ss. (Geleneksel Bulgar ceza hukukundaki Türkçe terimleri içerir). [TA]

Bobçev, S. S.: “Bilgarsko-Turski usporeditsi v yuridiçeskite ni poslovitsi i znaçenieto im za narodnoto pravo”. **Nauçen pregled**, Sofiya, 1931, II/121-138ss.). (Hukuksal atasözlerimizde Bulgar-Türk koşutları ve bunların ulusal hukuk için önemi). [TA]

Bobçev, S. S.: “Turski Poslovitsi v Bilgariya”, **İzvestiya na Narodniya Etnografiçeski Muzry v Sofiya**, Sofiya 1932, X-XI/211-226ss. (Bulgaristan’da Türk atasözleri) [TA]

Burov, Stoyan ve Penka Pehlivanova: **Malik Reçnik na Çujdite Dumi v Bilgarskiya Ezik**, Slovo Yayınevi, Veliko Tırnovo 1999. (Bulgarcada yabancı kelimeler sözlüğü). [TA]

Cesur, Kadriye, Bulgar edebiyatında Türkçe kelimeler, (“**Balkanlar’da Türk kültürü**”, Bursa, III/8, Temmuz-Eylül 1993, ss.12-13.). Yordan Yovkov ile Dimiter Dimov’un yapıtlarındaki Türkçe sözcükler üzerine.

Cesur, Kadriye: “Çağdaş Bulgar şiirinde Türkçe unsurlar”. **Balkanlar’da Türk Kültürü**, Bursa, Ocak-Mart 1995, IV/14, s.13-14. (Bulgarcadaki Türkçe sözcük sayısının 10.000’i aşkın olduğunu yazar).

“Çevren Dergisinde yayımlanan bir araştırmada ise Bulgarca’da kullanılan 638 atasözü ve deyim metinlerle birlikte verilmiştir.” [http://akmb.gov.tr/userfiles/files/Bilge%20Dergisi/Bilge-pdf.22.pdf /](http://akmb.gov.tr/userfiles/files/Bilge%20Dergisi/Bilge-pdf.22.pdf/)
<http://www.21yyte.org/tr/arastirma/balkanlar-ve-kibris-arastirmalari-merkezi/2007/07/09/605/turkcenin-balkan-dillerine-etkisi-ve-balkan-dillerindeki-turkce-kelimeler>

Duymaz, Fuat: "Kültürel Kurtuluş Savaşı'nın Diğer Adı: Dil Devrimi". **Güncel Sanat**, Alanya/Antalya, Eylül-Ekim 2012, IV/20. s.13-16. (1962 yılında yapılan bir araştırmada Sırp-Hırvatçada ve Bulgarcada Türkçe kökenli sözcük sayısı 6.678 olarak saptanmıştır. Sonraki yıllarda yapılan araştırmalar, bu sayının daha da fazla olduğunu göstermiştir). [TA]

Eren, Hasan: "Turskite Zaemki v Bilgarskiya Ezik i Mestnite Turski Govori", **Bilgarski ezik**, Sofiya 1974, 24/409-414. (Bulgarcadaki Türkçe sözlükler ve yerel Türk ağızları). [TA]

Eren, Hasan. Bulgarlar ve Türk Dili. **Türk Dili**, Aralık 1985, Sayı: 408, s. 393-406ss. [TA]

http://www.tdk.gov.tr/images/css/TDD/1985s408/1985s408_01_H_EREN.pdf

Grannes, Alf: Les Turcismes Dans l'oeuvre de Dobri Vojnikov (1883-1978), le Premier Dramaturge Bulgare, Üniversit i Bergen, Russisk Institut, Skrifter 7, Bergen 1992. (İlk Bulgar oyun yazarı Dobri Voynikov'un yaşam öyküsü ve yapıtları üzerine bilgi verilir, yapıtlarında kullandığı Türkçe sözcükler abecesel bir sırayla düzenlenir, Bunların dilbilim ve biçembilim yönlerinden değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu sözcüklerin özellikleri, ne denli sık kullanıldıkları üzerine de bilgi verilmiştir.) [TA]

Karasu, Abidin : Çağdaş Bulgar Dilindeki Türkçe Kelimeler, "**Uluslararası Balkanlarda Türk Varlığı Sempozyumu-II, Bildiriler** ", **Bildiriler II.Cilt**, 62-81, (2010)

Karasu, Abidin : Negative and Positive Adjectives for Man and Woman Transferred to Bulgarian from Turkish, " **The 56th Meeting of the Permanent International Altaistic Conference (PIAC)** ", (2013)

Kayaoğlu, İ. Gündoğ, Balkan dillerine Türkçeden geçen bakırcılık terimleri ve bakır kap-kacak adları, ("**III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi bildirimleri**")nden ayırabım, V. cilt: Maddi kültür, Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı, 1987, ss.213-214.)

Lakova, Meri: "Turtsizmite v Reçnik na Sivremenniya Bilgarski Knijoven Ezik ot Stilitçna Gledna Toçka". **Bilgarski Ezik**, Sofiya 1972, 22/61-72ss. (Biçem bakımından Çağdaş Bulgar Yazı Sözlüğünde Türkçe Sözcükler). [TA]

Makedonska, Tsvetanka : (ЦветанкаМакедонска) Bulgar diline geçen Türkçe deyimler konusunda yazmış olduğu , "Турски Фразеологични Заемки В Българския Език, Български Език XVI, 322-331." makale son derece önemlidir. 98" "98 Цветанка Македонска, "Турски Фразеологични Заемки в Българския Език", Български език XVI, 322-33" . (İçinde: ABİDİN KARASU 2010: Çağdaş Bulgar dilindeki Türkçe kelimeler Bulgarca-Türkçe ortak söz varlığı) / "Turski Frazеologični Zaemki v Bilgarskiya Ezik". **Bilgarski Ezik**, Sofiya 1966, 16/322-329ss. (Bulgar Dilinden Türkçeden Alınan Tümce Kuruluşları). [TA]

Mirçev, Kiril: "Za Sıdbata na Turtsizmite v Bilgarskiya Ezik". **İzvestiya na Instituta za Bilgarski Ezik**, Sofiya 1952, 2/117-127. (Bulgar dilindeki Türkçe sözcüklerin kaderi). [TA]

Milev, Al., İ. Bratkov ve B. Nikolov: **Reçnik na Çujdite Dumi v Bilgarskiya Ezik**, III. Basım, Nauka i İzkustvo Yayınevi, Sofiya 1970. (Bulgarcada Yabancı Kelimeler Sözlüğü). [TA]

Miyatev, Petır : " Türk ve Bulgar Dilleri Arasında Çağdaş Dil İlişkileri", **XI. Türk Dil Kurultayında Okunan Bilimsel Bildirilerden Ayrıbasım**, Ankara, 1968. "Bulgar diline geçen Türkçe deyimler hakkında önemli bilgiler vermektedir." (İçinde: ABİDİN KARASU 2010: Çağdaş Bulgar dilindeki Türkçe kelimeler Bulgarca-Türkçe ortak söz varlığı)

Mladenov, Stefan: "Belejki za Aliteratsiyata v Bilgarsata Narodna Slovesnost s Osoben Ogled kim Poslovitsi i Pogovorki ot Tursko Poteklo". **Godişnik na Sofiyskiya Universitet, İstoriko-Filologičeski Fakultet, Sofiya** 1939, XXXV/1-80. (Özellikle Türkçe kökenli atasözleri ve Deyimler Bakımından, Bulgar Atasözlerindeki "Aliterasyon" üzerine Notlar). [TA]

Mollova, Mefkure: "Etude Phonetique Sur Le Turcismes En Bulgare". **Linguistique**, Sofya 1967, 12/115-154ss. (Bulgarcadaki Türkçe sözcükler üzerine ses bilgisel bir inceleme). [TA]

Mollaya, Mefkûre : Şark Kavimlerinden Geçen Bâzı Bulgar ad ve soyadları.

<http://www.journals.istanbul.edu.tr/iuturkiyat/article/download/1023000770/pdf>

Moskov, Mosko: "Bilgarskite dumi "çerek" i "çeyrek", **Bilgarski Ezik**, Sofiya 1961, 11/524-525ss. (Bulgarcadaki "çerek" ve "çeyrek" sözcükleri). [TA]

Moskov, Mosko: "Kim Vıprosa za Peçenejko-Kumanskiya Superstrat v Bilgarskiya ezik". **İzvestiyaya na Instituta za Bilgarski Ezik**, Sofiya 1962, VIII/151-161ss. (Bulgarcadaki Peçenek-Kuman Üst Tabakası Üzerine). [TA]

Moskov, Mosko: "Turski i Türski Zaemki ot Zvukopodrajatelen i Ne Zvukopodrajatelen Karakter v Balkansite Ezitsi". **Godişnik na Sofiyskiya Universitet, Fakultet pa Slavyanski Filologii**, Sofiya 1968, LXII/435-532. (Balkan Dillerinde Osmanlıca ve Türki Dillerden Alınma Yansımaları ve Yansımaları Sözcükler-Almanca özetli). [TA]

Nameranov, Nikola: "Çujdi v Rrofesionalniya Govor na Bilgarskite Şıvaçi". **Bilgarska Dialektologiya. Prouçvaniya i materialı**, Sofya 1962, 1/219-240. (Bulgar terzilerinin meslek dilinde yabancı sözcükler). [TA]

Ölmez, Zuhâl: Bulgarcanın Ağızlarında Türkçenin Ağızlarına Ait Sözvarlığı // **Festschrift in Honor of Talat Tekin**. İstanbul 2008, edited by Mehmet Ölmez **Türk Dilleri Araştırmaları**, 18 (2008): 323-332.

http://www.academia.edu/17291749/Bulgarcan%C4%B1n_A%C4%9F%C4%B1zlar%C4%B1nda_T%C3%BCr

[k%C3%A7enin A%C4%9F%C4%B1zlar%C4%B1na Ait S%C3%B6zvarl%C4%B1%C4%9F%C4%B1 The Vocabulary of Turkish Dialects in Bulgarian Dialects](#)

Özgür, Salim: “Türkçeden Bulgar Diline Geçen Sözcükler, Bulgarca Sözlüğe Göre”. **Balkanlar’da Türk Kültürü**, Bursa, Ekim-Aralık 1995, iv/17. s.11-14. (Yazara göre: “Eğer Bulgar Dilinde yer alan Türkçe sözcüklerin sayısını belirlememiz gerekirse, bugün bunların 2.000-2.500 kadar olduğunu söyleyebiliriz”. Ayrıca, Jivkov ise, Sofya ziyareti sırasında Kenan Evren’e bu sayının 9.000 olduğunu söylemiştir). [TA]

Raçeva, Mariya: “Orientalski Zaemki v Bılgarskiya Ezik, Kalevra”. **Bılgarski Ezik**, Sofiya 1974, 24/254-257. (Bulgarcada Doğu Dillerinden Alıntılar, Kalevra). [TA]

Selçuk, Turhan: “Abdülcanbaz: Yeni dünya (karikatür)”. **Cumhuriyet**, İstanbul, 24.11.1979. (Bulgarcadaki Türkçe sözcüklerden örnekler verir: Kebap, kebaççetya, köfte, köfteta, çay, musakka, karnıyarık). [TA]

Spasova, Ana: “Gritski i TurskiElementi v Bılgarskata Morska Ribarska Terminologiya”. **Bılgarski Ezik**, Sofiya, 16/332-341. (Bulgar Deniz Balıkçılığı Terimlerinde Rumca/Yunanca ve Türkçe öğeler). [TA]

Todorov, Todor: “Dialektni dumi ot turski proizkhod: kulama, kolama, kormuşki, kuzuluk,” **Bılgarski Ezik**, Sofiya 1992, 1992, 42/388-389. (Türkçe kökenli Diyelek Sözcükleri: Kulama, Kulıma, Kolama, Kolmuşki, Kuzuluk). [TA]

Tsonev, B., “Turski dumi v bılgarskiy ezik”. **Godişnik no Sofiyskiya Universitet, İstoriko-Filologičeski Fakultet**, Sofiya, 1929, XXV/4. (Bulgarcadaki Türkçe sözcükler, 13 bölüme ayrılmıştır. Önemli bir kaynaktır). [TA]

Tsonev, B., “Turski dumi v bılgarskiy ezik”, **Türkische Wörter im Bulgarischen**, (“Annuaire de l’Université de Sofia, Faculté Historico-philologique”, tome XXV/I, 1929.) Bulgarcadaki Türkçe sözcükleri 13 bölümde inceler.

Tsonev, B., “Turski dumi v bılgarskiy ezik”. **İstoriya na Bılgarskiya Ezik**, Cilt II, Sofiya 1934. (Bu araştırma, daha önce Sofya Üniversitesi Yıllığı’nın XXV. Cildinde yayımlanmıştır). [TA]

Yenisoy, Hayriye Memova-Süleymanova: Za turtsizmite v publikatsivata na Zahari Stoyanov, (“**Godişnik na Sofiyskiya Universitet, Fakultet po klasiçeski i novi filologii**”, Sofya, 1976, LXXXI/3, ss.57-70.). Gazeteci-yazar Z.Stoyanov’un (1851-1889) makalelerinde geçen Türkçe öğeleri inceler. Z. Stoyanov’un gazeteciliğinde Türkçe sözcükler, ayrı basım. Yer adları ve soyadlarını da içerir, toplam olarak 4.010 sözcük). [TA]

Yenisoy, Hayriye Süleymanoğlu, Türk-Bulgar dil ilişkilerine toplu bir bakış, (“**Türkiye’de Sosyal Bilimlerin Gelişmesi ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Sempozyumu**”, bildiriler, 24-26 Nisan 1996’dan ayrılışım,

Ankara, 1998, ss.367-384.).

https://www.researchgate.net/profile/Erhan_Suleymanoglu/publication/278584856_Prof_Dr_Hayriye_S_Yenisoy's_Work/links/5581630f08ae607ddc330c1a.pdf

Yenisoy, Hayriye Süleymanoğlu: “Türkçe’nin Balkan Dillerine Etkisi Üzerine”. **Balkanlar’da Türk Kültürü**, Bursa, XVI/60, Ekim-Aralık 2006, s.18-27. [TA]

Yenisoy, Hayriye Süleymanoğlu: “Geçmişten Günümüze Türkçe-Bulgarca ve Bulgarca-Türkçe Sözcükler”. **Balkanlar’da Türk Kültürü**, Bursa, XVIII/64, Temmuz-Ağustos 2007, s.28-33. [TA]

Yücel, Yaşar, Bulgarcaya Türkçeden ve Türklerden geçen sözcükler, (“**Belleten**”, Ankara, LV/213, ss.529-562’den ayrı basım.)

-----,

Başka kaynakçalar

1/ Grannes, Alf, Kjetil Ra Hauge, and Hayriye Suleymanoglu (2002): A Dictionary of Turkisms in Bulgarian. Oslo: Novus Verlag (Instituttet for Sammenlignende Kulturforskning)

“DTB begins with a concise introduction that explains the principles used in compiling the dictionary (vii~xii) **followed by a bibliography of 216 items (xiii-xxi).** This dictionary relies primarily on other dictionaries for its material, although specialized studies were also consulted. “

<http://mahimahi.uchicago.edu/media/faculty/vfriedm/Rev059Friedman03.pdf>

2/ Turco-Bulgarica : articles in English and French concerning Turkish influence on Bulgarian.

AUTHOR/CREATOR: Grannes, Alf. / LANGUAGE : English, French. / IMPRINT / Wiesbaden : Harrassowitz, 1996. / PHYSICAL DESCRIPTION ix, 320 p. ; 24 cm. / SERIES / Turcologica 0177-4743 ; Bd. 30 //

"The collection consists of twelve articles (1-286), a list of abbreviations (287-91), **a rich bibliography of over 300 items (292-310), and an index of about 2,000 Turkish words (311-320).** There is also a useful introduction (vii-xi) describing the state of Turkish etymological studies in Bulgaria, which makes clear to the uninformed reader the necessity and usefulness of the work under review."

<http://mahimahi.uchicago.edu/media/faculty/vfriedm/Rev048Friedman98.pdf> / / / "Includes bibliographical references (p. 292-309) and index". <https://searchworks.stanford.edu/view/3368559> /

Şu ktp.lerde var:

[AYK - Türk Dil Kurumu \(2 adet\)](#) | [Bilkent - Merkez](#) | [Milli Kütüphane](#) | [Muğla - Merkez](#)

3/ Karasu, Abidin: "IV. Bölüm: Türk Dilinin Bulgar Diline Ve Balkan Dillerine Tesiri İle İlgili Yapılmış Çalışmalar". 39-54ss. İçinde: **Çağdaş Bulgar dilindeki Türkçe kelimeler Bulgarca-Türkçe ortak söz varlığı / Turkish words in the modern Bulgarian language, Bulgarian-Turkish common vocabulary** / Kocaeli Üniversitesi / Yüksek Lisans / 2010 / Dilbilim = Linguistics ; Türk Dili ve Edebiyatı = Turkish Language and Literature

4/ Karasu, Abidin: "Kaynakça" (632-671. yy.) içinde: **Tarihsel süreç içinde Balkan dillerinin Türk dili ve kültürüyle ilişkisi (Sırpça-Makedonca-Bulgarca) / The historical process of the turkish language in the connection between the Balkan language and culture(Serbian- Macedonian- Bulgarian) //** Kocaeli Üniversitesi // Doktora // 2014

5/ Turkish Language/Dialects in Bulgaria/Balkans and Related Materials / Compiled by Ali Eminov.

http://www.academia.edu/3292360/Bibliography_Turkish_Language_and_Dialects_in_Bulgaria

-----
Kısaltma

[TA]: Acaroğlu, M. Türker: **Türkçeden Bulgarcaya geçen kelimeler sözlüğü = A dictionary of Turkisms in Bulgarian.** / Birinci basım. Edirne: Trakya Üniversitesi, 2016. xxix, 481 s. : şekil ; 24 cm.